UOC-PO-10 Anexa 3a

FIŞA DISCIPLINEI
Antichitate și arheologie în literatura europeană

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**UNIVERSITATEA „OVIDIUS" DIN CONSTANŢA**
1.2 Facultatea	**Istorie și Științe Politice**
1.3 Departamentul	**Istorie și Științe Politice**
1.4 Domeniul de studii	**Istorie**
1.5 Ciclul de studii	**Licență**
1.6 Programul de studii	**Istorie**
1.7 Anul universitar	**2026-2027**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Antichitate și arheologie în literatura europeană						
2.2 Cod disciplină	IST2105						
2.3 Titularul activităților de curs	**Conf. univ. dr. habil. Cătălin Pavel**						
2.4 Titularul activităților aplicative							
2.5 Anul de studii	**2**	2.6 Semestrul	**1**	2.7 Tipul de evaluare	**Ex.**	2.8 Regimul disciplinei	**DS/DOB**

** DF – disciplină fundamentală, DS – disciplină de specializare, DC – disciplină complementară*
*** DOB – disciplină obligatorie; DOP – disciplină opțională; DFA – disciplină facultativă*

3. Timpul total (ore pe semestru)

3.1 Număr de ore activități didactice pe săptămână	**1**	din care: 3.2 curs	**1**	3.3 aplicații***	**0**
3.4 Total ore activități didactice pe semestru	**14**	din care: 3.5 curs	**14**	3.6 aplicații	**0**
3.7 Total ore de studiu individual					**61**
Distribuția fondului de timp					*[ore]*
Studiul cărților, manualelor, suportului de curs, notițelor, bibliografie minimală recomandată					24
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					11
Pregătire seminar / laborator / proiect, teme, referate, portofolii şi eseuri					7
Pregătire pentru prezentări sau verificări					7
Pregătire pentru examinarea finală					7
Alte activități: consultații					5
3.8 Total ore pe semestru	***75***				
3.9 Numărul de credite	**3**				

**** S - seminar; L - laborator; P - proiect*

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de rezultate ale învățării	-

5. Condiții necesare pentru desfășurarea optimă a activităților didactice (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Activităţile se vor desfăşura în regim fizic (prezență în sala de curs).

5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului/ proiectului*	Activităţile se vor desfăşura în regim fizic (prezență în sala de curs).

**Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei*

6. Obiectivele disciplinei

6.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalul acestui curs, studenții vor conștientiza importanța fundamentală a literaturii ca oglindă istorică, socială și culturală a epocii sale și vor fi capabili să utilizeze acest tip specific de surse pentru a formula atât concluzii nuanțate, cât și de ansamblu, caracteristice unei investigații istorice și geopolitice riguroase, precum și unei analize a mentalităților.
6.2 Obiectivele specifice	Studenții vor opera cu încredere cu surse antice, medievale și moderne, fie ele occidentale sau orientale, indiferent de contextul lor lingvistic și cultural. Ei vor valorifica aceste surse pentru a reconstitui rolul jucat de antichitate și arheologie ca sursă de teme literare, proporțional cu importanța lor în viața populațiilor din trecut, de-a lungul diverselor lor traiectorii istorice, dintr-o varietate de perspective — sociale, comerciale, culturale sau, desigur, geopolitice. Ca studiu de caz vom folosi permanent zona Mării Negre.

7. Rezultatele învățării

Cunoștințe	C2 Studentul/absolventul descrie și stabilește conexiuni între teorii și perspective istoriografice și compară fenomene istorice complexe
Aptitudini	A2. Studentul/absolventul analizează și evidențiază trăsături comune ale diverselor teorii și perspective istoriografice
Responsabilitate și autonomie	R2. Studentul/absolventul gândește critic și analizează sistematic fenomene istorice din diferite perspective corespunzătoare disciplinelor studiate

8. Conținuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**

Antichitate și arheologie în literatura europeană, context general. Conturarea studiului de caz pontic. Imaginarul multicultural al Mării Negre și filologia pontică. Colonialismul și literatura picarescă circumpontică. Literatura, alteritatea și războiul în spațiul Mării Negre. Spațiul cultural al Mării Negre și fascinația stratificată a marginii. Promovarea agendelor imperiale prin intermediul textelor literare în regiunea Mării Negre.		2
Discutarea următoarelor opere consacrate Mării Negre: Herodot, *Istorii* (mijlocul secolului al V-lea î.Hr.); Euripide, *Medeea* (431 î.Hr.); Xenofon, *Anabasis* (cca 370 î.Hr.); Apollonios din Rodos, *Argonauticele* (secolul al III-lea î.Hr.); Apuleius, *Măgarul de aur* (secolul al II-lea d.Hr.); *Il Milione* (*Călătoriile lui Marco Polo*) (secolul al XIII-lea).		2
Honoré de Balzac, *Moș Goriot* (1835), cu referiri la Odessa; Gérard de Nerval, *Voyage en Orient* (1851); Alexandre Dumas, *En Russie* și *Le Caucase* (1858–1859); Jules Verne, *Kéraban-le-Têtu* (1883).		2
Alfred Tennyson, *The Charge of the Light Brigade* (1854) — despre bătălia de la Balaclava din timpul Războiului Crimeii; Mark Twain, *The Innocents Abroad or the New Pilgrims' Progress* (1869), despre Crimeea, Odessa și Istanbul; John Steinbeck, *A Russian Journal* (1948).		2
Pușkin, *Fântâna din Bahcisarai* (1823), despre Crimeea; Tolstoi, *Povestiri din Sevastopol* (1855); *Hadji Murat* (1912).		2
Isaac Babel, *Povestiri din Odessa* (1921–1924); Ilia Ilf și Evgheni Petrov, *Douăsprezece scaune* (1928); Anna Ahmatova, poeme (mai ales din perioada 1912–1965) despre Odessa.		2
Jean Bart, *Europolis* (1933) — despre greci, români și multe alte comunități din Sulina interbelică; Orhan Pamuk, *Castelul alb* (1985), despre Istanbulul secolului al XVII-lea, și *Cartea neagră* (1990), despre Istanbulul modern; Christoph Ransmayr, *Die letzte Welt* (*Ultima lume*, 1988), despre Tomis.		2

Bibliografie

1. Ardeleanu, 'The opening and development of the Black Sea for international trade and shipping (1774– 1853)', *Euxeinos*, 14 (2014): 30– 52.
2. David Armitage, Alison Bashford, Sujit Sivasundaram, eds., *Oceanic Histories*, Cambridge University Press, 2018.
3. Neal Ascherson, *Black Sea*, Hill and Wang, 1995.
4. Alessandro Baccarin, 'Il "Mare Ospitale": L'arcaica concezione greca del Ponto Eusino nella stratificazione delle tradizioni antiche', *Dialogues d'histoire ancienne*, 23 (1997): 89– 118.
5. Candan Badem, *The Ottoman Crimean War (1853– 1856)* (Leiden and Boston, MA, 2010).
6. Tonnes Bekker- Nielsen and Ruthy Gertwagen, eds., *The inland seas: Towards an ecohistory of the Mediterranean and the Black Sea* (Stuttgart, 2016).
7. Francois de Blois, 'The name of the Black Sea', in Maria Macuch, Mauro Maggi and Werner Sundermann, eds., *Iranian languages and texts from Iran and Turan* (Wiesbaden, 2007), pp. 1– 8.
8. Octavian Bounegru, 'The Black Sea area in the trade system of the Roman empire', *Euxeinos*, 14 (2014): 8– 16.
9. Fernand Braudel, *La Méditerranée et le monde méditerranéen à l'époque de Philippe II* (Paris, 1949).
10. George I. Brătianu, *La Mer Noire: Des origines à la conquete ottomane* (Paris, 2009)
11. Nihat Celik, 'The Black Sea and the Balkans under Ottoman rule', *Karadeniz Araştırmaları*, 6, 24 (2010): 1– 27.
12. Victor Ciocâltan, *The Mongols and the Black Sea trade in the thirteenth and fourteenth*
13. *centuries*, (Leiden, 2012).
14. Anca Dan, 'The Black Sea as a Scythian bow', in Manolis Manoledakis, ed., *Exploring the hospitable sea. Proceedings of the international workshop on the Black Sea in Antiquity held in Thessaloniki, 21– 23 September 2012* (Oxford, 2013), pp. 39– 58.
15. Owen Doonan, 'The corrupting sea and the hospitable sea: Some early thoughts toward a regional history of the Black Sea', in Derek B. Counts and Anthony S. Tuck, eds., *Koine: Mediterranean studies in honor of R. Ross Holloway* (Providence, RI, 2010), pp. 68– 74.
16. Orlando Figes, *The Crimean War: A History* (New York, 2011).
17. Stella Ghervas, "The Black Sea", in David Armitage, Alison Bashford, Sujit Sivasundaram, eds., *Oceanic Histories*, Cambridge University Press, 2018, 234-266.
18. Pia Guldager Bilde and Jane Hjarl Petersen, eds., *Meetings of cultures in the Black Sea Region. Between conflict and coexistence*, Aarhus University Press, 2008
19. Charles King, *The Black Sea: A History*. Oxford University Press, 2004.
20. Patricia Herlihy, *Odessa: A History 1794– 1914* (Cambridge, MA, 1986).
21. Peregrine Horden and Nicholas Purcell, *The corrupting sea: A study of Mediterranean Sea,* (Oxford, 2000).
22. Gavin Hughes and Jonathan Trigg, 'Remembering the Charge of the Light Brigade: Its commemoration, war memorials and memory', *Journal of Conflict Archaeology*, 4 (2008): 39– 58.
23. Halil İnalcık, *Sources and studies on the Ottoman Black Sea*, I: *The customs register of Caffa, 1487– 1490* (Cambridge MA, 1997).
24. Mariya Ivanova, *The Black Sea and the early civilizations of Europe, the Near East, and Asia* (Cambridge, 2013).
25. Sergej P. Karpov, *La navigazione veneziana nel Mar Nero: XIII– XV sec.* (Ravenna, 2000).
26. Marianna Koromila, ed., *The Greeks and the Black Sea: from the Bronze Age to the early twentieth century* (Athens, 2002), pp. 34– 48.
27. Yordan Lyutskanov, "Black Sea as Literary and Cultural Space: State of the Art and Prospects", *Athens Journal of Mediterranean Studies*, 6.2 2, April 2020, 119-140.
28. Maria G. Nystazopoulou- Pelekidis, *Venise et la Mer Noire du XIe au XVe* (Venice, 1970).
29. Eyup Ozveren, 'The Black Sea as a unit of analysis', in Tunc Aybak, ed., *Politics of the Black Sea: Dynamics of cooperation and conflict* (London, 2001).
30. Serban Papacostea, *La Mer Noire - carrefour des grandes routes intercontinentales*
31. *1204–1453* (Bucharest, 2006).
32. Serhii Plokhy, 'The city of glory: Sevastopol in Russian historical mythology', *Journal of Contemporary History*, 35 (2000): 373–7.

33. William Ryan and Walter Pitman, *Noah's flood: The new scientific discoveries about the event that changed history* (New York, 2000).
34. Gwendolyn Sasse, *The Crimea question: Identity, transition, and conflict* (Cambridge, MA, 2014)
35. Duygu Bazoğlu Sezer, 'Balance of power in the Black Sea in the post- Cold War era: Russia, Turkey, and Ukraine', in Maria Drohobycky, ed., *Crimea: Dynamics, challenges, and prospects* (Boston, MA, 1995), pp. 157– 94.
36. Gocha R. Tsetskhladze, ed., *The Greek colonisation of the Black Sea area: Historical interpretation of archaeology* (Stuttgart, 1998).
37. Joseph Wechsberg, *The Danube: 2,000 years of history, myth, and legend* (New York, 1979)

8.2 Aplicații (seminar/laborator/proiect)* **Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei*	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
Bibliografie		

9. Evaluare

Tip activitate	**9.1 Criterii de evaluare**	**9.2 Metode de evaluare**	**9.3 Pondere din nota finală**
9.4 Curs	*Verificarea cunoștințelor.* *Verificarea capacității de sinteză.* *Evaluarea comunicării și argumentării.*	*Examen scris* *Prezentarea unui referat*	60 % 40%
9.5 Aplicații*			
9.6 Standard minim de performanță / Condiții de promovare			
Însuşirea minimă a noţiunilor, conceptelor şi informaţiilor cu caracter general specifice disciplinei. Obținerea minimă a notei 5 la evaluare.			

**Se alege tipul de aplicație aferent disciplinei (Seminar/Laborator/Proiect)*

Data completării, 09.09.2026	Titular activităților de curs, Conf. univ. dr. habil. Cătălin PAVEL	Titular aplicații
Data avizării în Departament, 16.09.2026		Director de Departament, Lect. univ. dr. Gabriel Stelian Manea
Decan, Conf. univ. dr. Daniel Citirigă		